

21. 0. 8. 1071

DICSIRETES EMLEKEZET.

Avagy
HALOTTI EGYÜGYÜ TANITAS,
Mellyet

Ama tudós, eszes, okos, taná-
csos, szelíd, és nagy becsülletre méltó FER-
FONAK: TISZTELETES
FELVINCZI SANDOR-
NAK,

A' DEBRECZENI Szent Gyülekezetnek ed-
gyik hűséges LELKI PÁSZTORÁNAK,
és azon TRACTUSBAN lévő Christus Jéhus Szolgai-
nak érdemes SENIORÁNAK meg-hidegedett teste fe-
lett, a' szomorú háznál, az Ur dicsőségére, az élő hi-
veknek lelkekben való épületekre, a' meg-szomorod-
taknak vigasztalásokra, a' meg-hólnak Örök dicsiretire,
és jó birének, s' nevének fenn maradására rött:

DEBRECZENI K. JANOS,

Néhai KECSKEMETI hires Reformata Ec-
clésiának, ekkor penig a' SÁMSONI együgyü Gyüleke-
zetnek Lelki Pásztorá, a' harmadik hónap 30-dik
napján 1686-ben.

DEBRECZENBEN,

Nyomatatta KASSAI PÁL, M. DC. LXXXVI. esztend.

A meg-maradott özvegynek meg-fzólítáfa.

NEMZETES és TISZTELETES Afzszonyom! hogy ez együgyű *TANITAST* idvezült Uramnak, kegyelmednek kedves és édes hitese társának meg-hidegedett teste fellett, nagy hajlandósággal töttem, erre vitt engemet: 1. az Ur dicsőségének szerelme. 2. az idvezült *LELEKHEZ* való nagy indulat. 3. az Ur munkájában velem edgyütt munkálkodó Atyafiaknak reám mutatott Istenes kívánságok. 4. a' kegyelmed becsülletes meg-tisztelése. 5. édes nevelő hazámnak *DEBRECZEN VÁROSANAK*, külső, belső, Ofzlopinak, s' abban lévő feles Gyülekezetnek érdemes tekintetek. Im azért e' *TANITAST* kegyelmed kívánságára írásban ki-adám, *idvezült Uramnak* örök emlékezetire. Ellyen kegyelmed vellel lelkének vigasztalására! Az árváknak Ura legyen mellette kegyelmednek gyámoltalan árvaságában; mig e' világnak firalmas pusztáján bujdosik, gondviféléseinek szárnya alatt rejtse el; erőtlenségében erősítse; szent kezeivel emeldegellye; életének el-múlása után, *idvezült Urának* meg-dicsőült szemeikkel való látására juttassa, és a' dicsőségnek Országában örökké meg-bóldogítsa, Amen!

Kegyelmednek szives Jóakarója

DEBRECZENI K. JANOS.
S. E. L. P. M. S.

ELŐL JARO BESZED.

A' Királyokról írt második Könyvnek tizenharmadik részének tizen negyedik versében olvassuk: Hogy mikor Elifeus meg-betegedett volna, és azon beteg ágyában meg-holt volna, Joás, az Izraélnek Királya alá megyen ő hozzája, és orcájára borulván sír, ezt mondván: *édes Atyám, édes Atyám, Izraélnek szekerai és lovagai.*

Melly ő firalmában, nem homályosan jelenti: Hogy a' Propheták az Urnak szolgai, olyanok az Istennek Izraélnek avagy népének, minéműiek az édes Atyák az ő gyermekeknek.

Minéműiek azok? Fel. 1. Nagy szeretettbéli buzgóság és indulat van azokban édes gyermekekhez. *Gen. 24. 6. és 45. 28.* ugy az Urnak szolgálban, a' hűséges Tanítókban, nagy szeretettbéli buzgóság és indulat vagyon az Istennek népéhez. Moysesben olyan nagy szeretettbéli buzgóság vala az Izraélhez, hogy ugyan ki-töröltetni kíván Istentől az ő könyvétől, ha annak bűneit meg nem bocsátaná. *Exod. 32. 32.* Szent Pál pedig ugyan átokká kíván vala lenni azokért. *Rom. 9. 3.*

II. Nevelik, tartják és táplálják azokat, mint Jákób az ő fiait: ugy az Urnak szolgai nevelik és táplálják az Istennek népét az ige által. *Galat. 4. 19. 1 Cor. 3. 2.*

III. Nyomorúságokat, meg-cselt voltokat, és romlásokat látván, szánják, siratják, és kefergik azokat. *Gen. 37. 34:* ugy az Urnak szolgai szánják, és siratják az Urnak népét, mikor szorongatásokat, s' romlásokat látnak és látják. *Jerem. 9. 1.*

IV. Mikor gyermekeknek fogyatkozásokat és vétségeket látnak, meg-dorgálják; de ismét meg-vigasztallják: ugy az Urnak szolgai, a' népnek vétséget és fogyatkozását látván, azt meg-dorgálják; de ismét meg-vigasztallják; Náthán Prophetá meg-dorgálá Dávidot. *2 Sam. 12. 10. 11. 12.* de ismét meg-vigasztalá v. 13. Samuél-is a' népet meg-fedde. *1 Sam. 12. 7. 17;* de ismét meg-vigasztalá. *vers. 20. 22, 23.*

V. Azokat oltalmazák, védelmezik, gondgyokat viselik, és hozzájuk ilendő ruházattal ruházzák: ugy az Urnak szolgai a' népre gondot viselnek, az

Isten haragja ellen óltalmazták, s' lelki ruházattokat eszközöképpen reájok il-
letik és szabják. *Jerem. 18. 20. Rom. 13. 12. 14.*

A' Tanitók, az Urnak Szolgái, lovagos szekerek gyanánt-is vadnak a'
népnek.

1. A' szekeren nehéz terheket szoktanak hordozni: ugy a' Tanitók a' nép-
nek Isten előtt nagy terhét horgozzák. *Exod. 18. 17. 18. 2 Tim. 2. 3. Apoc. 2. 3.*

2. A' lovagos szekerek a' hadnak erősségei. Ezért-is szoktanak vala régen-
ten a' Királyok a' hadban lovagos szekerekkel élni: ugy a' Tanitók lelki erővel
erősítik, jó tanács adások, vigasztalások, oktatások, és Istenhez nyújtott buzgó
könyörgések által, az Istennek népet. *1 Sam. 12. 20. 21. 22. 23. 2 Thess. 2. 15. A'kor. 27. 34.*

E' gyázos koporsóban fekvő, s' Urban el-alutt Tiszteletes Urunk-is,
DEBRECZEN Városában le telepedett Isten népének valóban édes Attya
vala. A' mellynek bizonyossági im ezek:

1. Mert nagy szeretetből buzgóság és indulat volt benne a' néphez, mint
az Atyának édes gyermekehez. Kedves beszéddel ugyan hozzá vont és édesí-
tett egyebeket. A' népnek nagy szükségében és szoros ügyében mellette fel-
költ, fáradozásával és törekedésével gyámolította. Javát, s' meg-maradását ug-
y kívánta, hogy szemeinek sokszor alunni sem hagyott, hanem elméjének gon-
dolkodásával ugyan küzdött, miglen annak jeleit valamennyire nem sajdította.

2. Mert az Ur számára, sok lelki fiakat nevelt, tartott, és táplált az Isten
népe között, mennyei téjjel. Kinek édesége még most is sokaknak szívek-
kel magát kívántatta s' ohajtatya.

3. Mert az Isten népének mindenkor; de kiváltképpen minapi szoron-
gattatását és kegyetlen kényszerítést halván ez Anya Városban, nem csak szán-
ta; hanem keserves ohajtásokkal siratta és könyvezte, mint az édes Atya, gyer-
mekének keserves sorsát és nyomorúságát látván.

4. Mert fogyatkozásáért, az Ur népet illendőkép meg-dorgálta; de if-
mát hozzája fordulván meg-vigasztalta, s' édes beszéddel meg-vidámitotta.
A' mikor feddéshez nyúlt is, meg-elegyítette Isten kegyelmének ígéretivel.

5. Mert ferény vigyázása volt az Urnak népére, mint az édes Atyának
gyermekére. Gondot viselt annak lelki eledelére és ruházattára, lelki meztelenséget takargatván.

Lovagos szekerek gyanánt-is volt az Ur hiveinek:

1. Mert azoknak nagy terheket viselte az Ur előtt.

2. Mert e' Városban lévő Isten Izraelének erőssége-is volt, jó tanács adá-
sával, és Isten eleiben nyújtott buzgó könyörgésével. Azért méltán íránköz-
hattok rajta, *Joással* az Izrael Királlyával ezt mondván: *Edes Atyánk, édes A-
tyánk, Izraelnek szekerei és lovagai.*

De

De hogy e' keserűségünkben Isten vigasztalás nélkül ne hadgyon, édes
Atyánk helyében mátt adgyon, és előttünk álló szent dolgainkban segélyen:
Jertek buzgóságos könyörgésünkkel, magunkat a' föld poráig meg-alázván, ta-
lállyuk-meg a' mi jó Istenünket, &c. *Mi Atyánk, &c.*

Textus.

Cant. 2. v. 4: *Bé-vitt engemet a' lakodalomnak házában, és zárlóul adta
énnékem a' szeretetet.*

Summa. Dicsekedéssel emlegeti a' Vitézkedő Anyaszentegyház, a' Jéhus
Christusnak két rendbéli véle közlött jó tétéményit.

Két részei vadnak.

1. Vagyon a' Jéhus Christusnak első rendben valo jó tétéménye: *Bé-vitt
engemet a' lakodalomnak házában.*

2. Vagyon második rendben valo jó-tétéménye, melly az elsőnek bizony-
sága és erőssége: *Es zárlóul adta énnékem a' szeretetet.*

Magyarázat.

Kérdések. 1. *Hányféle a' lakodalomnak háza, és mellyik értetik itt?* 2. *Miért mondgya az Anyaszentegyház bé-vitt, in praterito, és nem bé-vifzen, in futuro, holott tökéletesen és teljességében jövőben léfzen?* 3. *Miért ha-
tározza magára: engemet?* 4. *Mit jelent a' zárlói nevezet?* 5. *Mi nemü
szeretetet mond, hogy adott a' Jéhus Christus nek?*

Feleletek. *Az elsőre:* Kétféle lakodalomnak háza vagyon: *Földi, és
Mennyei.* A' földi lakodalomnak háza ismét két fele: Vagy a' test lakodalma-
nak háza, mellyben a' test, külső, avagy természet szerint való eledellel, étel-
lel és itallal, vendégtetik, tartatik és tápláltatik. *Eftb. 1. 5. 6.* Vagy a' lélek
lakodalmanak háza, melly e' világon, a' kegyelemnek Országá, az az: a' hi-
vatalosoknak seregéből álló társaságnak állapottya. Melyben a' Jéhus Chri-
stus, a' hiveknek és választottaknak, az Isten kegyelmének bőségével, és az ő
szent testével s' vérével gazdálkodik. Még pedig két képpen: Avagy a' *Sá-
cramentumi* jegyekben; mely Sacramentumi lakodalomnak mondattatik: A-
vagy a' *Sacramentumi* jegyeken kívül lelki képpen, az az: hit által, *Joh. 6. 54.*
55. E' kegyelemnek lakodalmanak, vagy tulajdonképpen lelki lakodalomnak
mondattatik. Ez a' földi, lélek lakodalmanak háza, út és grádits a' mennyei
lakodalomnak házára. El annyira, hogy valakinek ebben az Isten idvezítő
kegyelmében, és a' Jéhus Christus bent testének és vérének érdemében nem
részese, a' mennyei lakodalomnak házában sem lehet helye.

A' mennyei lakodalomnak háza, az ég, avagy a' Menyország. *Matth. 8.*
11. *Luc. 22. 39.* holott a' Jéhus Christus, a' Menyországnak javaival, az az;

elégseges örömmel, és gyönyörűséggel vendégli a' választottakat, *Psal.* 16. 11. Ez értetik itt a' lakodalomnak házán, mint fellyebb-is, cap. 1. v. 12.

Mondatik pedig a' Menyország lakodalomnak házának, im e' hasonlatosságok szerint:

1. Miképpen a' földi lakodalomnak háza fel-készítették és fel-ékesítették, *Matth.* 22. 4. 8. ugy a' menyország, &c. *Joh.* 14. 2.

2. Miképpen a' hivatalosok, tisztelges és illendő ruházatban mennek a' lakodalomnak házához: ugy az Istennek hivei és választottai, a' Jésus Christus igalságának és szentségének ruhájában fel-öltözve mennek a' menyországban, *Apoc.* 7. 13. és 19. 8.

3. Miképpen a' hivatalosok le-telepítettnek a' lakodalomnak házáján: ugy az Istennek választottai a' dicsőségnek országában, *Matth.* 8. 11.

4. Miképpen a' hivatalosok a' lakodalomnak házáján, külömb-külobm-féle eledelkekkel, ételkekkel, italokkal vendégtetnek és tartatnak: ugy a' választottak, halhatatlanságnak ételével, italával; az az: a' menyországnak külömb-külobm féle gyönyörűséggel tartatnak és elégtetnek meg. *Psal.* 16. 11.

5. Miképpen a' lakodalomnak házáján, fenn forgó, s' szolgáló ifiak és legények udvarlanak: ugy binte a' menyországban, Istennek színe előtt fenn szolgáló Angyalok udvarlanak, *Matth.* 18. 10.

A' másodikra: 1. *Quoad primitias.* Az az: az első sengkere, avagy már mi előttünk el-mentekre nézve, kik ez életből ki-költözvén, a' menyországban meg-dicsőültenek, *Hebr.* 12. 22. Miképpen azért az ő Testamentomban, a' gabonának Isten eleiben bé-mutatott sengkereben, a' gabonának egész hátra maradt részét meg-fenteltetik vala: ugy az egész Ecclesiá, a' már mi előttünk el-mentekben, mint első sengkereben, a' menyországban bé-vitetetett.

2. *Propter certitudinem rei;* a' dolognak valóságáért, mivel olyan bizonynyal meg-lésen e' bé-vitel, mintha már meg-is lőtt volna, *Phil.* 3. 21. 3. *Quoad apprehensionem fidei.* Mert a' hit, e' bé-vitelt ugy fogja meg, az az: ugy hiszi mint meg-löttet. Innen tulajdonitja az Apostol a' hitnek azt a' munkát, melly elő állatja, avagy jelenvalóvá teszi a' reménseget, avagy várakozás alatt való dolgokat, *Hebr.* 11. 1. 4. *Quoad inchoationem introductionis.* Mert a' Christus mikor a' Mennyégben bé-ment, el-kezdette azt a' bé vitelt, és magában mint főben, minket együtt helyhezettett menyben, *Eph.* 2. 6. 5. *Quoad ius acquisitum.* Mert minékünk a' Christus a' menyben való menetelre jut és szabadságot szerzett az ő érdeme által. *Hebr.* 10. 19.

A' harmadikra: Hogy innen ki-rekessze a' hypocritákat, és tévelygő hamis gyülekezetet: Mert tulajdonképpen néz ez, az Istent igazán isméről, és bol-

és szolgáló gyülekezetre, és annak igaz tagjaira, a' választottakra. *Johan.* 17. 24. *Apoc.* 7. 15.

A' negyedikre: A' Zászló a' seregben leg inkább jelül, czimerül és bizonysgul emeltetik-fel, hogy tudgya ki ki a' hadban magát az ő Hadnadgya és Kapitánya alá fogni. És hogy bizonysga legyen, cmez avagy amaz Hadnagynak seregének.

E' szorint itt is, a' Zászlói nevezet, jelt, czimert, bizonysgot, vagy erősséget tében. Mintha mondaná: Hogy már kezdeképpen és juls szerint engemet bé-vitt a' mennyi lakodalomnak házában, és jövendőben egész telylésig szerint bé-vísen, erre jelül, erősségül, és bizonysgul, a' szeretett adta énnékem, 1 *Joh.* 3. 16. és 4. 9. 10.

Az ötödikre: Kétféle szeretet van: *Amor Activus, & Amor Passivus.* Az az: Mellyel mi a' Christust szeretjük; avagy mellyel minket ő szeret. Ez értetik inkább itt, mint amaz. Mely szeretet az Anyaszentegyházhoz és mi hozzánk ebben telylefedett-bé, hogy ő, mi érettünk adta önnön magát, *Eph.* 5. 25. *Galat.* 2. 20.

T U D O M A N Y.

Az Istennek Vitézkedő Anyaszentegyháza, és annak igaz tagjai, a' Jésus Christustól, jövendőben a' Menyországban szinte olly bizonynyal bé-vitetternek, mintha már valósággal meg-is lőtt volna. *Ihol a' dolognak valóságára nézve mondgya:* Bé-vitt &c. *Matth.* 13. 43. és 25. 34. 46. *Eph.* 6. *Phil.* 3. 21. 2 *Tim.* 2. 11. *Az Isten hiveinek hiték és reménsegek is ezt erőssíti,* *Psal.* 17. v. ult. és 73. 24.

O K A I.

1. Mert ígérete által e' felöl meg-csalhatatlan reménseget nyújtott nekik, *Joh.* 14. 2. Erre való nézve ohajtozza is az Anyaszentegyház a' Christust el-jövetelét, *Can.* 8. 14. *Apoc.* 22. 17.

2. Mert Istennek választásában vadnak, *Joh.* 15. 19. *Eph.* 1. 4, 5, 6. hivataloknak is utolsó vége, a' Menyországban való dicsőülés, *Eph.* 1. 18.

3. Mert Isten a' letetségnek hatalmagságából őket meg-fzabaditván, az ő Fiának országában (értted a' kegyelemnek országát) által vitte, melly út és grádis a' dicsőségnek országára, *Coloss.* 1. 13.

4. Mert a' Christus ki feje az Anyaszent egyháznak, a' menyben vagyon, *Coloss.* 3. 1. Hát a' tagokat-is utánna viszi.

5. Mert azok bé-irattattanak a' mennyégben, *Luc.* 10. 20. *Hebr.* 12. 23.

6. Mert elől járóban erre a' Christus bizonysgul és erősségül adta az ő szeretett, *in textu.*

HASZ-

H A S Z N O K.

Tanító haszon. 1. Hát, a' menyországnak bírására a' Jélus Christus minékünk Kalauzunká lőtt. *Hebr. 6. 20.* Nem csak *meritorie*, érdemképpen; hanem *efficienter*-is, cselekedőképpen. Mert a' mit ebben minékünk Szent Attya előtti érdemlett, meg-is cselekeztí és véghez-is viszi jövőendőben.

II. Hát, valakik igaz tagjai az Anyaszentegyháznak, erősek és bátorfagsolnak lehetnek, a' menyországnak való meg-boldogulások felől.

Kik legyenek pedig a' vitezkedő Anyaszentegyháznak igaz tagjai, erre, fundamentom szerint meg-láthatni. *Psalm. 15. 1. 2. 3. 4. 5.* De nevezetesebben, azoknak elmértető jegyei im illyek: 1. Azok, az Anyaszentegyháznak Fejétől (kia' Jélus Christus) függenek, ahoz halgatnak és tartanak: miképpen a' természet szerint való földtől a' több tagok. 2. Azok, ettől a' Főtől, vésznek elevenséget, lelki életet és erőt: miképpen a' földtől a' több tagok. 3. Azok, edgyesleget és bekecsleget tartanak egymás között, a' léleknek, a' hitnek és a' szeretetnek kötele által: miképpen a' testben lévő tagok egymással. 4. Azok, szelidek, együgyűek, és alázatosok: miképpen a' testnek tagjai egymás ellen fel nem fuvalkodnak. 5. Azok egymást táplálják és segítik: miképpen a' testnek tagjai cselekecsnek. *1 Cor. 12. 25.* 6. Azok, egymálnak nyavalyáján és nyomorúságán szánakoznak és bánkodnak, börtalmatoskodnak-is egymás felől: miképpen a' testnek tagjai cselekecsnek. *1 Cor. 12. 25. 26.* 7. Azok nem hivalkodnak; hanem tiszteteket jó lelki ismertetel követik: miképpen a' testben, a' tagok között ki ki az ő *functioját*, tisztit követi. A' kéz az ő tisztit, a' szem az ő tisztit, a' fül az ő tisztit, a' láb az ő tisztit, &c. 8. Azok, méltos mezőre, nem áhétoznak és vágyakoznak; hanem ama' nagy *Pásztoroknak* kunyhóinál szeretnek legeltetni. *Cant. 1. 8.* mint a' testnek tagjai hozzájuk illendő, s' őket tápláló eledelkel szeretnek tartatni. 9. Azok, a' szent élet útát követik, mert ebben, alkalmaztatták magokat az egész testhez, melly az Anyaszentegyház, azt a' Jélus Christus meg-tisztította. *Eph. 5. 26. 27.* azért, magát tisztán tartja, és a' szent élet útát követi: így ennek igaz tagjai is példál magok eleiben ezt teszik.

Intő haszon. Hát még e' világon, valakik az Anyaszentegyháznak igaz tagjai, a' menyországnak való be' menetelre szívesen áhétoznak. Es ugy ellyenek, a' mint arra való hivatalokhoz illik. Légyen társalkodások mennyei: mert kezdeképpen az első sengkben és a' Christusban mennyei polgárok, *Phil. 3. 20.* Szíveket, s' lelkeket gyakran fel-emellyék, mennyeiekről elmelkedgyenek, mennyeiekre siessenek és vágyakozzanak. Es így, az Ur Jélus Christust várják, ki el-változtattya az ő alázatos testeket, hogy hasonlatosok legyenek az ő dicsőséges testéhez. *Phil. 3. 21.*

Vigasztaló haszon.

Vigasztaló haszon. Méltán élezgethetik és vigasztalhatják magokat, kik az U. Anyaszentegyházának igaz tagjai, im ezekkel: 1. Hogy őket erősen, s' lelkeknek örömevel, vidámsággal várhatják, és remélhetik a' menyországnak való meg-boldogulást.

2. Hogy nem csak remélhetik; hanem ugyan el-is érik valósággal, mikor az Ur Jélus el jő, az ő hatalmosságának Angyalival, hogy őket önnön magához fel-vegye és tökéletesen meg dicsőítse, *Joh. 14. 2.* Mert hív az, a' ki nékiek az igetét tötte, meg sem másollya.

Erős is az, a' ki őket az ő válahtára és hivatala szerint arra tartja, senki annak kezéből őket ki nem ragadhattya, *Joh. 10. 27. 28.*

Ezekkel a' vigasztalásokkal rekesztmem-bé tanítáfoomat.

Applicatio.

Forditom beszédimet ez előttünk gyászos koporsóban fekvő, nagy emlékeztető, s' idevezető TISZTELETES URUNKRA. Ki felől méltán állathattya akar ki is, hogy életében a' U. Anyaszentegyházának igaz, még pedig igen nemcsak tagja volt.

Mellynek bizonsági im ezek:

1. Hogy az Anyaszentegyháznak FERJETÜL, a' Jélus Christustól, igen függött, ahoz halgatott, s' egyebeket is attól való függésre intett.

2. Hogy azon FÖTÜL kívánt, vett is elevenséget, lelki életet, és erőt.

3. Hogy igen nagy edgyesleget és bekecsleget tartott, mind kívül valókkal, mind rendin valókkal, mind pedig TISZTELETES COLLEGAIVAL, nem nyughatatlankodott, nem vészekedett és kötődött; hanem csendes volt, és őket megbecsüllötte, mert tudta hogy azon titkos testnek tagjai ő véle.

4. Hogy szelid, együgyű és alázatos volt, a' kevélységhez semmit nem tudott; hanem merő szelidségnek és alázatóságnak tüköre volt.

5. Hogy az igyefogyottakat segítette és táplálta, az árváknak gondgyokat fel-vette, azokat takargatta és fedezgette. Ritkán szakat ki az ő házából az özvegy és az árva, kiket maga mellett kenyérével tartott és ruházott. Ugy annyira; hogy méltán mondhatni felőle, a' mit maga felől mond vala Jóh Pátriarcha. *Joh. 3. 18.* Hogy az árva, gyermek ségtől fogva, ugy nevedett-fel nálla mint Atyyánál. Es a' szűkölködő szegényeknek, s' gyámoltalanoknak Atyyok volt. *cap. 29. 16.*

6. Hogy másnak nyavalyáját látván igen szánakozott rajta, börtalmatoskodott-is annak oövoslása felől. Mint igen világos pelda erre, avagy csak e' minapi cselekedete, mikor Varofunkban fok becsületeflek és tisztelgébliciek a' Németekről kinoztatnának.

B

7. Hogy

7. Hogy Izent tisztit serényen és jó lelki isméréssel követte, mind tanítás által, s' mind pengirás által. Bezzeg nem volt hivalkodó a' Christus Ecclesiájában; hanem munkás. Az Uról neki engedtetett ajándékokkal kereskedett, mint hív szolga; mellyről bizonyosságok sok szép írásban hagyatott múnkái.

8. Mételes mezőre nem vágyakozott; hanem mind magát, s' mind házában való cseledgyét, s' mind pengirás az Urnak nyáját szerette legelgetni tiszta eledellel, ama' NAGY PASZTOROKNAK kunyhóinál. Gyűlölte a' tiszta tudománnyal ellenkező metelyt; mellyről bizonyosság minap világra bocsátott HÆRESIOLOGIA nevű jeles munkája. Melyben: az Eretnek és ellenkező vallásokat fel-fedezi; róvideden de világosan meg-cáfollja, és a' mennyei tiszta tudományt meg-állítja és meg-csökkenti.

9. Hogy tiszta és botrányozás nélkül való életet élt. A' tiszttalan és elfordult életnek pengirás teljes gyomorból utálta. Ugy hogy bizonyosságul hittatta volna erre mind azokat, valakik között élt és forgolódott, az Apostolnak szava szerint. 1 Thess. 2. 10: *Ti vadatok bizonyosságok, melly sentsül, igazán és ártatlanul éltet ti köztetek.* Mind ezekből bizonyosságok lehettek, hogy ő is az Isten V. Anyaszentegyházának edgyik nemes tagja volt. Mellyhez képest elkel hűnünk, hogy a' J. Christus, lelkére nézve, e' mi jó hírű TISZTELETES URUNKAT immár bé-vitte valósággal a' menyországban, a' holott örül és vigad. Mely örömet nevel benne az Isten meg-boldogító színeinek látása: a' sok ezer Angyaloknak, Patriarcháknak, Papoknak, Prophétáknak, Apostoloknak, Mátyromoknak, Tanítóknak látása: Szülőinek, jóakaróinak, kik ő előtte el-mentenek, és véle egy dicsőségben lévő Szenteknek nézése; de kiválképen a' J. Istennek, az *Új Testamentom* közben járójának hűmlelése és látása. Hebr. 12. 24. Salamon Királyt Koronás állapotjában nézven az Izraeliták igen örültenek. 1 Reg. 1. 40. mennyire örülhet tehát e' mi idvezült Urunk menyégben, nézven a' Christust, a' lelki Salamont az ő dicsőségében.

Eletének folyásáról róvideden így emlekezem: Minek utánna keresztyén Szűlők által e' világra adatott volna, idejében applicaita, adta elméjét a' tiszteletes tudományoknak tanulására. Idő jártában, Isteni gondviselésből ment a' Váradi Scholáiban; onnét e' mi jó hírű nevű Scholáinkban, mellyben, grádicsonként tudományát öregbitven lépet által a' Pataki Scholáiban; holott dicsiretessen világra magát, hivattatott a' Kassai Reformáta Scholának igazgatójára, a' honnét, idegen országokban lévő Akadémiákban promováltatott-is. Azokban nagyobb mértékkel gyűjtögetven önnön magának tudományt, mikor Isten gondviseléséből édes hazánkban békességgel haza érkezett volna, ilmet Kassán tiszti kegyes Patronusok által bé-állattatott. Ott serényen forgolódott, először, az Ifiúság között; az után az Isten népe között, azon helyben

helyben lévő Reformáta Ecclesiában. Midőn azért dicsiretessen és hafznoosan szent tisztit gyakorlára, következett rája a' közönséges üldözés. Nem maradván azért, bujdosott közinkben, és hivattatott rendes hivattal, a' Zilahi virágzó Ecclesiában Predikátorságra; veltére onnét e' jó hírrel nével tündöklő DEBRECZENI Ecclesiában, a' holott dicsiretessen forgolódása után, imé az halál életének fonalát el-metce, életének XLV-dik érzendejében. Oh édes Atyamfiai! ebben bizony minyájan igen nag' kárt vallottatok. Keferü lehet halála, mind a' külső, s' mind a' belső renden valóknak. Leg először tinétek, NEMES, NEMZETES Tanácsbéli Férfiaknak, az után, tinétek köz renden valóknak: mert oda vagyon edgyik édes Atyátok, ki a' méznél édesleb lelki eledellel tartott: tarthatok is az ő közöltek való ki eséséből nagyobb Isteni ostromnak követéséül; mert az illyeneknek el-szedegettétek, a' következő Aron háza, TISZTELETES Tanító REND. Oda vagyon jó Igazgatók, s' kegyes Birátok; kinek kedves és Istenes igazgatásával alig gyönyörködtehetétek magotokat valamennyire, s' azonban oda léve. Keferü lehet tinétek-is TISZTELETES COLLEGA Tárfai, kiket nyájas beszéddel, kedves társalkodásával sokszor meg-újított. Oda vagyon edgyik segítő, ki a' belső köz munkának terhet veltetek edgyütt emelte, és az egész napnak hevségét hordozta. Keferü lehet tinétek-is TISZTELETES s' TUDÓ Személyek, e' szép hírű COLLEGIUMNAK érdemes PROFESSORI, kik szemeteket, s' elméteknek gondolatját, sokszor bizodalmasan az Ifiúságnak csorbaságának és fogyatkozásának meg-orvoslásában, e' mi idvezült URUNKRA vetettétek. Keferü lehet tinétek-is árnyékában nyugovo szegény özvegyek és árvák. E' nagy fáta, ama' mennyei Vigyázó ki-vágá, vallyon s' immár árnyéka alól hová oltoztok? Ki tart már benneteket? Ki táplál kenyérével? Ki ruház öltözzet? Ki fedezget a' hideg ellen meleggel? De legközelebb, s' kiválképpen, keferü lehet tenédek kedves hites TARSÁ, kívül lok hevet, s' hideget szenvedett, ki keferes kiseretidben és szivednek busulásiban, édes vigasztalással enyhített, kinek jó maga viselésével szemeid alig telhetnék-bé. Oda vagyon fényeskedő Csillagod, segitőd, gyámolod és tele életed. Ma válsz-meg gyönyörűségedtől, ma állasz-bé az árváknak gyülekezetiben. Oh bezzeg boldogtalan időben hagyta-el! Ha történik erőtelenség, testned betegsége, vagy valami ügyed, bajod, ki léfzen Tutorod és pártfogod? ki bajol veled? ki apolgt, takargat, és emelget? Ritka léfzen, mert bizodalmas társod oda vagyon. Ék koron mit tészes és mit mondasz? Nem egyebet; hanem keferes ohajtásokkal fohászkodván ekképpen szolhatz: Oh szegény szélvészűl hányattatott, és csak nem minden vigasztalástul meg-fosztatott,

szegény ARVA FEJEM! En Istenem! a' mitül félek vala a' jöve reám, és a' mitül tartok vala az eszkrájtam.

De mit keferitelek benneteket, nevezet szerint pedig tégedet Őzvegy árva-
ságra maradt T I S Z T E L E T E S A (szlonyi állat? Helye vagyon itta' vigasz-
találnak-is. Vedd-béazért szivednek belső rejtekeben vigasztalásúl im ezeket:
1. Hogy Corona tétetett már e' mi idvezült URUNKNAK fejében, fejér ruhában
öltöztetett, és pálma ágak adattattanak kezében: mert a' Jéhus Christus lelki
hűséges vitéze lévén, ama' nemes H A R C Z O T meg-harczolta, és tufakodását
el-végezte. 2. Hogy testének romlando fátorából, és ideig valo szállásárúl ki-
költözvén, olly hajlékban ment melly nem emberi kézzel csináltatott; hanem
Istentől, és Örökké valo menyben. 3. Hogy ember lévén halandó volt, és az
Ur decretoma szerint néki-is meg kellett halni, hogy így mint egy úton a' men-
nyei hazára által mehesse. 4. Hogy noha meg-váltál túle; de a' halálon túl-
is szemléled és nézed őtet hitednek szemeivel, 1 Cor. 15. 19. El-jő az az idő-is,
mellyben meg-dicsőült testi szemeiddel-is meg-látván illyen kevés szavait hal-
lod: *En fegyesem és szepem jőszte, mert sok esztendeig való porban fekve sunknek*
hideg tele el-múlt, és a' keferves sirmoknak zápori el-mentenek. Cantic. 2. 11.
5. Hogy ha árván maradtál-is, nagyobb Tutorod és gondvisező Atyád vagyon
az Egben, a' ki Örökké él, és soha meg nem hal. Ha mindenektől el-hagyat-
tatnál-is, ő kegyelmessen hozzá vészén, és gondodat víleli. *Psalms.*
27. 10. *Oh Uram cselekedd-meg! Amen!*

V E G E.

